

State Enterprise Review : รายงาน

www.sepo.go.th

สาขาเกษตร

องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ประจำปี 2553 (1 ต.ค. 52 – 30 ก.ย. 53)

“เป็นองค์กรที่บริหารจัดการด้านการตลาดอย่างเป็นธรรม
เพื่อนำไปสู่ความผาสุกของเกษตรกร”

สถานะการดำเนินงาน

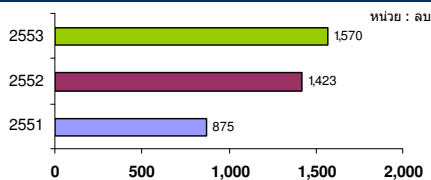
อ.ต.ก. ควบบทบาทแผนการดำเนินงานต่างๆ รวมถึงศึกษารูปแบบการตลาด (Marketing Model) ที่มีความเหมาะสม เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการดำเนินงานให้สอดคล้องกับนโยบายของกระทรวงเกษตรและสหกรณ์

ข้อมูลทั่วไป

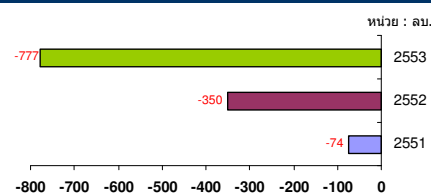
สังกัด: กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
ประธานกรรมการ: นายธวัชชัย สำโรงวัฒนา
กรรมการผู้แทน กค.: นายถาวรศักดิ์ ศิริขันธ์ตยกุล
ผู้อำนวยการ/CEO: นายมนูญรัตน์ เลิศโกมลสุข
CFO: นางลารวัลย์ ปราการะนันท์
จำนวนพนักงาน: 369 คน (พนักงานประจำ 316 คน ลูกจ้างประจำ 53 คน)
Website: www.mof.or.th

ข้อมูลด้านการดำเนินงาน

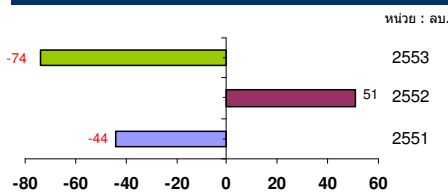
รายได้รวม 1,570 ลบ.

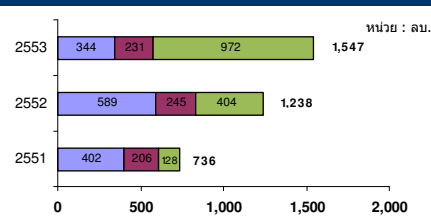
EBITDA -777 ลบ.

ขาดทุนสุทธิ 74 ลบ.

ค่าใช้จ่ายรวม 1,547 ลบ.

ที่มา : งบการเงินเบื้องต้นของ อ.ต.ก. ปี 2553

- อ.ต.ก. ได้บรรลุยุทธศาสตร์การพัฒนาลาดสินค้าเกษตรในแผนวิสาหกิจ อ.ต.ก. ปี 2554-2558 ซึ่งได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการ อ.ต.ก. ในการประชุมครั้งที่ 8/2553 เมื่อวันที่ 31 สิงหาคม 2553 โดยมุ่งเน้นการดำเนินงาน ดังนี้

1) ขยายบทบาทจากตลาดยึดติดพื้นที่ (ตลาดถาวร) เป็นลักษณะตลาดสินค้าเกษตรแบบเคลื่อนที่ (mobile Unit) เน้นการมาดต้นแบบคุณภาพ มาตรฐาน และความปลอดภัย ผสมกับภูมิปัญญาท้องถิ่น เพื่อเป็นเวทีให้เกษตรกรเรียนรู้วิธีการตลาด การสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับสินค้าเกษตร การสร้างเครือข่ายและนวัตกรรมใหม่ ซึ่งในที่สุดจะทำให้เกิดตลาดสินค้าเกษตรระดับพื้นที่แบบถาวรและยั่งยืน ที่มีการเชื่อมโยงเครือข่ายสินค้าเกษตรจากระดับชุมชน ภูมิภาค และประเทศ เพื่อพัฒนาสู่การส่งออกในอนาคต โดยในปี 2554 จะดำเนินการตลาดสินค้าเกษตรระดับพื้นที่ 3 จังหวัด คือ เชียงใหม่ สงขลา และกรุงเทพมหานคร

2) พัฒนาระบบฐานข้อมูลการตลาดสินค้าเกษตร (Website) โดยบูรณาการข้อมูลการดำเนินงานตลาดสินค้าเกษตร รวมทั้งพืชเศรษฐกิจที่สำคัญ เพื่อพัฒนาระบบฐานข้อมูลการเกษตรเชิงพาณิชย์ และพัฒนาให้มีการซื้อขายบนระบบออนไลน์ได้ในอนาคต

การดำเนินโครงการแทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือก ปี 2552/53

- มติคณะรัฐมนตรี เมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2553 เห็นชอบในหลักการเรื่องแนวทางการแก้ไขปัญหาราคาข้าวเปลือกตกต่ำ ขยายระยะเวลาการดำเนินมาตรการรักษาเสถียรภาพราคาข้าว ทั้งโครงการแทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือก และโครงการจัดตลาดนัดข้าวเปลือกออกไปจากเดิมที่สิ้นสุดเดือนกุมภาพันธ์ เป็นสิ้นสุดเดือนกรกฎาคม 2553 และภาคใต้ จากเดิมสิ้นสุดเดือนพฤษภาคม 2553 เป็นสิ้นสุดเดือนตุลาคม 2553 โดยให้ใช้วงเงินดำเนินการที่ได้อนุมัติไว้เดิม กรณีไม่เพียงพอให้เสนอขออนุมัติเพิ่มเติมต่อไป

- อ.ต.ก. เริ่มเปิดหน่วยรับซื้อข้าวเปลือก เมื่อวันที่ 13 มีนาคม 2553 มีรายละเอียดสรุป ดังนี้

1) มีโรงสีที่ได้รับอนุมัติให้เข้าร่วมโครงการ จำนวน 211 โรงสี ใน 30 จังหวัด และมีเกษตรกรเข้าร่วมโครงการ จำนวน 5,904 ราย

2) ปริมาณข้าวเปลือกที่ดำเนินการรับซื้อ รวมทั้งสิ้น 46,527,499.647 กิโลกรัม เป็นเงินทั้งสิ้น 414,629,297.43 บาท

ทั้งนี้ อ.ต.ก. ได้ทำการปิดหน่วยรับซื้อข้าวเปลือกแล้ว เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2553

ข้อมูลทางการเงินที่สำคัญ

ปีงบประมาณ	2551	2552	2553	%Chg (51-52)	%Chg (52-53)
หน่วย: ล้านบาท					
ฐานะการเงิน					
เงินสด	1,293	3,266	1,292	153%	(60.4%)
สินทรัพย์หมุนเวียน	21,338	48,447	42,173	127%	(13.0%)
สินทรัพย์รวม	25,968	52,893	47,378	104%	(10.4%)
หนี้สินหมุนเวียน	25,299	52,058	46,712	106%	(10.3%)
หนี้สินรวม	25,632	52,487	47,299	105%	(9.9%)
ทุนรวม	336	406	79	20.8%	(80.5%)
กำไร(ขาดทุน)สะสม	152	202	-134	32.9%	(166%)
ผลการดำเนินงาน					
รายได้จากการดำเนินงาน	403	591	489	46.7%	(17.3%)
รายได้รวม	875	1,423	1,570	62.6%	10.3%
ค่าใช้จ่ายจากการดำเนินงาน	487	950	1,277	95.1%	34.4%
ค่าใช้จ่ายรวม	736	1,238	1,547	68.2%	25.0%
กำไรจากการดำเนินงาน	-84	-359	-788	(327%)	(119%)
ดอกเบี้ยจ่าย	183	134	97	(26.8%)	(27.6%)
ภาษีเงินได้นิติบุคคล	0	0	0	N.A.	N.A.
EBITDA	-74	-350	-777	(371%)	(122%)
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	-44	51	-74	216%	(245%)
อื่นๆ					
ค่าใช้จ่ายพนักงาน	206	245	231	18.9%	(5.71%)
กำไร (ขาดทุน) จากอัตราแลกเปลี่ยน	0	0	0	N.A.	N.A.
ค่าเสื่อมราคา/ค่าตัดจำหน่าย	9.8	9.3	10.5	(5.10%)	12.9%
เงินบ่าส่ง/เงินปันผล	0	0	0	N.A.	N.A.
เงินอุดหนุนจากงบประมาณ	7.75	4.67	8.97	(39.7%)	92.1%
งบลงทุน (เป้าหมาย)	40.2	59.5	92.1	48.0%	54.8%
งบลงทุนเบิกจ่าย	18.2	9.54	18.5	(47.6%)	93.9%
อัตราการเบิกจ่าย (%)	45.3%	16.0%	20.1%		
SP2* (เป้าหมาย กำมิ)	0	0	0	N.A.	N.A.
SP2* เบิกจ่าย	0	0	0	N.A.	N.A.
อัตราการเบิกจ่าย (%)	N.A.	N.A.	N.A.		
อัตราส่วนทางการเงิน					
Current Ratio	0.84	0.93	0.90		
ROA	(0.17%)	0.10%	(0.16%)		
ROE	(13.1%)	12.6%	(93.7%)		
D/E (เท่า)	76	129	599		
Net Profit Margin	(5.03%)	3.58%	(4.71%)		

ที่มา : งบการเงินที่ สด. รับรองแล้วถึงปี 2552 และงบการเงินเบื้องต้นของ อ.ต.ก. ปี 2553

หมายเหตุ : %Chg เป็นการเปรียบเทียบข้อมูลทางการเงินระหว่าง

1. งวดสิ้นปี 2551 กับ งวดสิ้นปี 2552

2. งวดสิ้นปี 2552 กับ งวดสิ้นปี 2553

www.sepo.go.th

สำนักงานคณะกรรมการนโยบายรัฐวิสาหกิจ (สคร.) กระทรวงการคลัง

State Enterprise Review : รายงาน

องค์การตลาดเพื่อเกษตรกร ประจำปี 2553 (1 ต.ค. 52 – 30 ก.ย. 53)

นโยบายของรัฐบาล

Statement of Direction (SOD)

พัฒนาการบริหารจัดการสินค้าเกษตรอย่างเป็นระบบเพื่อรักษาระดับราคา พร้อมทั้งเป็นศูนย์กลางข้อมูลพืชผลทางการเกษตรและบริหารจัดการองค์การอย่างมีประสิทธิภาพ

การดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล มี 3 โครงการต่อเนื่องคือ

- โครงการสนับสนุนสินเชื่อในการจัดหาปุ๋ยเพื่อช่วยเหลือเกษตรกร ปี 2544 เป้าหมายการให้กู้ 281 ลบ. ซึ่ง อ.ต.ก. ได้รับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานร้อยละ 2 (คณะกรรมการ อ.ต.ก. มีมติเห็นชอบแนวทางในการขอปรับโครงสร้างหนี้ เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2553 ขณะนี้ อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหานี้ให้เสร็จสิ้นต่อไป)
- โครงการสนับสนุนสินเชื่อในการจัดหาปุ๋ยเพื่อช่วยเหลือเกษตรกรปี 2546/2547 เป้าหมายการให้กู้ 255 ลบ. อ.ต.ก. ได้รับค่าใช้จ่ายในการดำเนินงานร้อยละ 1 (คณะกรรมการ อ.ต.ก. มีมติเห็นชอบแนวทางในการขอปรับโครงสร้างหนี้ เมื่อวันที่ 29 กรกฎาคม 2553 ขณะนี้ อยู่ระหว่างดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหานี้ให้เสร็จสิ้นต่อไป)
- โครงการจัดตลาดลาไยปี 2547 โดยรับซื้อลาไย (รวง) เพื่อมอบแจกเกษตรกร (อ.ต.ก. ส่งมอบและทำลายแล้ว จำนวน 46,336.27 ตันจากปริมาณลาไยทั้งหมด 46,828.17 ตัน โดยส่วนที่เหลืออยู่ระหว่างการตรวจสอบ ทั้งนี้ อ.ต.ก. มีภาวะผูกพันจากการดำเนินโครงการที่รอการชดเชยจากรัฐบาลเพื่อชำระเงินกู้ให้แก่ ธ. กรุงไทย จำนวน 4,315.63 ล้านบาท

การดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาล มี 1 โครงการ คือ

- คณะกรรมการ อ.ต.ก. มีมติเมื่อวันที่ 29 ตุลาคม 2552 เห็นชอบให้ อ.ต.ก. เข้าร่วมโครงการแทรกแซงตลาดรับซื้อข้าวเปลือกปี 2552/2553 ตามมติกรม. เมื่อวันที่ 20 ตุลาคม 2552 โดยให้รับซื้อแทรกแซงตลาดราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงข้าวเปลือกชนิดต่างๆ ระยะเวลาดำเนินการเดือนพฤศจิกายน 2552 – เดือนกุมภาพันธ์ 2553 ยกเว้นภาคใต้เดือนกุมภาพันธ์ – เดือนพฤษภาคม 2553 โดยเริ่มดำเนินการแทรกแซงรับซื้อในวันที่ 2 พฤศจิกายน 2552 และ เมื่อวันที่ 22 ธันวาคม 2552 กรม. มีมติเห็นชอบให้ระงับการแทรกแซงรับซื้อข้าวเปลือกในช่วงนี้ เฉพาะชนิดข้าวที่ราคาเกณฑ์กลางอ้างอิงสูงกว่าราคาประกันรายได้ เพื่อให้การซื้อข้าวเปลือกเป็นไปตามกลไกตลาด ส่งผลให้ ณ ตั้งแต่วันที่ 13 มีนาคม – 31 กรกฎาคม 2553 อ.ต.ก. ดำเนินการรับซื้อข้าวเปลือกจากเกษตรกรที่ร่วมโครงการแล้ว จำนวน 46,527.49 ตัน รวมเป็นเงินทั้งสิ้น 414.62 ล้านบาท ทั้งนี้ อ.ต.ก. ได้ทำการปิดหน่วยรับซื้อข้าวเปลือกแล้ว เมื่อวันที่ 31 กรกฎาคม 2553

ภารกิจของโครงการธุรกิจ คือ โครงการตลาดกลางพหลโยธิน การพัฒนาผลิตภัณฑ์อินทรีย์ได้ตราสินค้าของ อ.ต.ก. โครงการจำหน่ายข้าวสารให้หน่วยราชการ และการหาตลาดต่างประเทศเพื่อรองรับผลผลิตการเกษตร

ข้อมูลอื่นๆ ที่สำคัญ

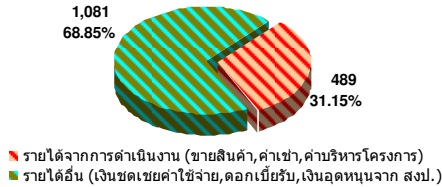
เปรียบเทียบงบการเงินโครงการธุรกิจและโครงการนโยบาย

หน่วย : ลบ.

รายการปี 2553 (หน่วย : ลบ.)	โครงการธุรกิจ	โครงการนโยบาย	งบรวม
รายได้รวม	532	1,038	1,570
ค่าใช้จ่ายรวม	641	906	1,547
ดอกเบี้ยจ่าย	0	97	97
กำไร(ขาดทุน)สุทธิ	(109)	35	(74)

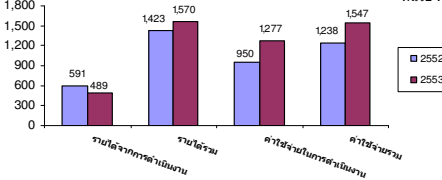
เปรียบเทียบรายได้จากการดำเนินงานและรายได้อื่น 2553

หน่วย : ลบ.

เปรียบเทียบรายได้และค่าใช้จ่าย 2552 และ 2553

หน่วย : ลบ.

ผลการประเมินผลปี 2553 (เบื้องต้น)

ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	ค่าจริง
ตัวชี้วัดทางการเงิน		
1. กำไร (ขาดทุน) สุทธิ - ลบ.	28	(74)
2. ค่าใช้จ่ายรวมต่อรายได้รวม (ร้อยละ)	97.0	98.54
ตัวชี้วัดไม่ใช่ทางการเงิน		
1. ความสำเร็จของการดำเนินงานตามแผนงาน (กิจกรรม)	ร้อยละ 80	N.A.
2. การแก้ไขปัญหาที่ค้างชำระจากโครงการที่มีเงินยืมจากคชก. และกรมส่งเสริมการเกษตร (กิจกรรม)	Board อนุมัติทุกโครงการ	N.A.
3. การปรับโครงสร้างบุคลากรและอัตราค่าจ้าง (รับ)	150	ไม่มีการดำเนินการ
4. การพัฒนารูปแบบการให้บริการใหม่เพื่อยกระดับคุณภาพของสินค้าและบริการ (กิจกรรม)	Launch การให้บริการที่ได้ตามแผน	N.A.
5. การพัฒนาระบบฐานข้อมูลการตลาดสินค้าเกษตรเชิงลึก เพื่อการบริหารจัดการ (กิจกรรม)	ระบบฯ แล้วเสร็จโดยมีข้อมูลครบถ้วน	N.A.

ผู้จัดทำ : นางสาวเมษลรร แสนคำแก้ว
 กลุ่ม : ส่วนพัฒนารัฐวิสาหกิจกลุ่มเกษตรกร
 หัวหน้ากลุ่ม : นางอภิญญา นุกุลกร
 โทรศัพท์ : 0-2298-5880-9 ต่อ 6622
 วันที่จัดทำ : 13 ธันวาคม 2553

วิเคราะห์ผลการดำเนินงาน

- ในปี 2553 อ.ต.ก. มีผลการดำเนินงานขาดทุนสุทธิจำนวน 74 ลบ. โดยมีกำไรจากงานนโยบายจำนวน 35 ลบ. แต่ขาดทุนจากงานธุรกิจจำนวน 109 ลบ. เนื่องจาก อ.ต.ก. ได้บันทึกบัญชีในส่วนของงบบุคลากรในงานโครงการธุรกิจทั้งหมด อย่างไรก็ตาม อ.ต.ก. มีนโยบายปรับปรุงการบันทึกบัญชีการเงินให้เป็นไปตามต้นทุนค่าใช้จ่าย-รายได้ในการดำเนินงานธุรกิจและงานนโยบายที่แท้จริง ซึ่งได้กำหนดเป็นตัวชี้วัดในการประเมินผลปี 2554 ด้วย
- รายได้รวมในปี 2553 มีจำนวน 1,570 ลบ. (มาจากงานธุรกิจ 532 ลบ. และงานนโยบาย 1,038 ลบ.) โดย อ.ต.ก. ได้รับเงินชดเชยผลขาดทุนจากการดำเนินงานตามนโยบายรัฐบาลเพิ่มขึ้นจากปี 2552 ในขณะที่ยังรวมในปี 2553 มีจำนวน 1,547 ลบ. (มาจากงานธุรกิจ 641 ลบ. และงานนโยบาย 906 ลบ.) จากการที่ อ.ต.ก. ต้องจ่ายค่าเช่าคลังสินค้าเพิ่มขึ้น เพื่อเก็บรักษาข้าวเปลือกตามโครงการประกันราคาของรัฐบาล ในปี 2553
- ในปี 2553 อ.ต.ก. มีสินค้ารับฝากจำนวน 38,176 ลบ. จากการดำเนินโครงการตามนโยบายรัฐบาล (โครงการรับจำนำข้าวเปลือกฯ) โดย อ.ต.ก. จะรับฝากสินค้าไว้ในโกดัง และออกไปรับสินค้าและไประงับหนี้ให้เกษตรกรเพื่อนำไปจำนำกับ ธ.ก.ส. โดยบันทึกสินค้ารับฝากไว้ตามมูลค่าสินค้าที่เกษตรกรนำไปจำนำ และบันทึกบัญชีผู้กู้เงินที่สินค้ารับฝาก ส่งผลให้ อ.ต.ก. มีเจ้าหนี้สินค้ารับฝาก จำนวน 38,176 ลบ.
- ในปี 2553 อ.ต.ก. ขาดทุนสะสม จำนวน 134 ลบ. ลดลงจากปี 2552 คิดเป็นลดร้อยละ 166 เป็นผลมาจากการที่ อ.ต.ก. บันทึกการนำส่งเงินรายได้แผ่นดิน โบนัสกรรมการ และโบนัสพนักงานและลูกจ้างประจำปี 2550 และ 2552 ไว้ในรายการกำไร (ขาดทุน) สะสมในงวดปี 2553 จำนวน 262 ลบ.
- อ.ต.ก. มีรายได้จากการดำเนินงาน จำนวน 489 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 31.15 ของรายได้รวม ซึ่งส่วนใหญ่มาจากรายได้จากการขายสินค้าฝากขาย จำนวน 344 ลบ. และรายได้ค่าเช่าจำนวน 126 ลบ. ตามลำดับ และมีรายได้จากงานนโยบายและรายได้อื่น จำนวน 1,081 ลบ. คิดเป็นร้อยละ 68.85 ของรายได้รวม ซึ่งส่วนใหญ่มาจากเงินชดเชยค่าใช้จ่ายที่ได้รับจากรัฐบาลเพื่อชดเชยค่าใช้จ่ายในการดำเนินการโครงการตามนโยบายรัฐบาลจำนวน 828 ลบ. และรายได้อื่น (ดอกเบี้ยรับจากเงินฝากธนาคาร, รายได้เงินอุดหนุนจากสำนักงานประมาณ ฯลฯ) จำนวน 253 ลบ.
- งบลงทุนในปี 2553 มีเป้าหมายเบิกจ่าย จำนวน 92.1 ลบ. แต่ อ.ต.ก. เบิกจ่ายได้เพียง 18.5 ลบ. คิดเป็นอัตราการเบิกจ่ายร้อยละ 20.1 จากเป้าหมายรวม เนื่องจากโครงการส่วนใหญ่อยู่ระหว่างดำเนินการจัดจ้าง และรอส่งมอบ ทั้งนี้ โครงการก่อสร้างอาคารสัตว์เลี้ยง และศูนย์กล้วยไม้/ไม้ดอกไม้ประดับ ที่ตลาด อ.ต.ก. พหลโยธิน งบลงทุนรวมประมาณ 59 ลบ. ซึ่งเป็นรายการผูกพันตั้งแต่ปี 2552-2554 และได้ผูกพันในสัญญาจ้างเหมาเพื่อดำเนินโครงการดังกล่าวแล้ว ขณะนี้อยู่ระหว่างดำเนินการก่อสร้าง

สรุปการดำเนินงานและข้อเสนอแนะ

สรุปการดำเนินงาน

- ปรับปรุงพัฒนาและบริหารจัดการกลาง/คลังสินค้า
- จัดหา/จำหน่ายปัจจัยการผลิต ผลผลิตทางการเกษตรที่มีคุณภาพ ราคาเป็นธรรม
- สร้างช่องทางจำหน่ายสินค้า โดยความร่วมมือกับเกษตรกร สถาบันเกษตรกร เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายให้เป็นระบบ ครบทุกภูมิภาค
- พัฒนาการใช้ประโยชน์พื้นที่ที่มีอยู่ให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุด
- สร้างระบบสารสนเทศ เพื่อให้บริการด้านข่าวสารแก่เกษตรกร ภาคอื่นของสังคม
- ปรับปรุงและพัฒนาความรู้และขีดความสามารถของพนักงานให้สามารถดำเนินธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ดำเนินการสนองนโยบายเร่งด่วนของรัฐบาล

ข้อเสนอแนะในการปรับปรุง/พัฒนารัฐวิสาหกิจ

- อ.ต.ก. ควรทบทวนบทบาทในการดำเนินงาน เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงของนโยบายรัฐบาลรวมทั้งการดำเนินงานเชิงพาณิชย์เพื่อหารายได้ให้แก่องค์กร ซึ่งจะช่วยลดภาระของรัฐบาลในการอุดหนุนด้านงบประมาณได้
- อ.ต.ก. ควรเร่งรัดปิดบัญชีโครงการที่ดำเนินการตามนโยบายรัฐบาลให้แล้วเสร็จเป็นปัจจุบัน เพื่อให้ทราบผลการดำเนินงานและฐานะทางการเงินที่แท้จริง
- อ.ต.ก. ควรจัดทำแผนปรับโครงสร้างบุคลากรและอัตราค่าจ้างใหม่ ให้สอดคล้องกับภารกิจขององค์กรมากยิ่งขึ้น และ out source บุคลากรในงานที่ทำเป็นโครงการ เพื่อลดค่าใช้จ่ายบุคลากรที่เกินความจำเป็น
- อ.ต.ก. ควรพัฒนาบริการรูปแบบใหม่ให้มีความรวดเร็วและเทคโนโลยีทันสมัย เพื่อยกระดับคุณภาพของสินค้าและบริการให้มีประสิทธิภาพ